

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vsak četrti in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tujavstrijale 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Kataf. Nakovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeran popust, Inserati se sprejemajo do urede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštno proste.

Današnja številka obsega 10 strani.

Slomšekova slavnost == ORLOV == v nedeljo, dne 11. avgusta 1912 v št. Jurju ob južni železnici.

V spored:

1. Sprejem gostov na kolodvoru (prihod vlakov: iz Celja 9.55, iz Maribora 10);
2. ob pol 11. uri: pridiga in sv. maša (pridiguje organizator mladine velečastiti gospod dr. J. Hohnje c);
3. ob pol 12. uri: svečano zborovanje Štajerskega Orla v dvorani Katoliškega doma;
4. ob pol 1. uri: obed v določenih gostilnah;
5. po večernicah: nastop in telovadba štajerskih in kranjskih Orlov na travniku posestnika F. Gerzina;
6. ljudska veselica, govori, godba, petje in druge zabave. Vstopnina 30 vinarjev.

V slučaju zelo slabega vremena se vrši slavnost dne 18. avgusta.

Štajerska „Podzveza Orlov.“

Vse proti kmetu.

V politiki se liberalnim nasprotnikom kmečkemu stanu ni posrečilo, da bi spravili ta stan v svojo popolno odvisnost. Voditelji kmečkemu stanu niso več liberalni odvetniki, ki so zastopali v mestih fabrikante in bogataše, na deželi pa se laskali bogatemu kmetu. Zato so sedaj kmečki neprijatelji zastavili vse svoje moči, da spravijo kmeta na denarnem trgu v svojo sužnjost. In to delo je tem nevarnejše, ker se ne vrši tako odkrito pred vso javnostjo, kakor politični boji, in ker globlje reže v meso kmečkemu stanu kakor še tako nevarna politična poteza.

Proti liberalnim odušnikom so si pri vseh narodnih ustanovah svoje kmečke posojilnice. Tam so nalogali svoje prihranke na zmerne obresti, a potrebni kmetje so dobivali posojila, tudi proti zmernim obrestim. Tako je pomagal kmet kmetu v žalosti in veselju.

Zadnji dve desetletji so se gospodarske razmere za kmeta vendar nekoliko izboljšale. Pridelki so dobivali boljše cene. Tako se je zgodilo, da so začele izkazovati posojilnice več vloženega denarja, kakor so ga rabile za izposojevanje. Tudi naše slovensko posojilništvo je izkazovalo premoženje, ki je šlo v milijone. Naravno bi bilo, da bi izrabljali kmetje ta denar za izboljšanje svojih gospodarstev in za podjetja, ki bi mu proizvajala po ceni različne kmečke potreščine. Toda zadružni duh še žal ni tako globoko prodril v vrste kmečkemu ljudstvu, da bi bilo to mogoče.

Ko so liberalni podjetniki videli, da je med kmeti precej denarja, nastavili so takoj svoje sesalke na njihovo denarno premoženje. Banke, ki so namenjene v prvi vrsti za trgovca in kmeta, so prišle tudi med kmete, a ne da bi mu posojale denar, ampak da bi mu izvabile prihranjen svote. Ponujajo mu za nalaganje večje obresti kakor kmečke posojilnice. To tudi lahko storijo, kajti bančni denar gre v fabriška in trgovska podjetja, ki za posojila lahko plačujejo večje odstotke, ker prinašajo več čistega dobička nego kmečka posestva.

Nismo in ne moremo biti načelni nasprotniki bank, ker vemo, da so za trgovca in obrtnika potrebne. A odločno se moramo upreti najnovejšemu stremljenju različnih bank, ki hočejo ves odvišen kmečki denar spraviti v banko in s tem v industrijska in trgovska podjetja. Kmečki denar za kmeta!

Ze sedaj se pozna pri kmečkih posojilnicah sesanje bank. Posojilnice nimajo denarja, banke pa v izobilju. Toda kmet ne more iti k bankam po posojilo, ker je tam denar predrag. Pod 7% ga je težko dobi-

ti, v posebnih slučajih naraste tudi do 14%, kakor nam pripovedujejo žalostne izkušnje.

Gorje torej kmečkemu stanu, ko bo moral hoditi po denar k industrijskim bankam. Takrat bo prišla zanj zadnja ura. Zato je naša dolžnost, opozoriti kmečki stan na najnovejšo nevarnost, ki mu preti od denarnih zavodov naših fabrikantov in veletrgovcev. Kmet, ki nosi svoj denar v banke radi par kronic višjih obresti, je morilec svojega sobrata in izdajalec kmečkemu stanu. On dela dejanski na to, da spravi svoj stan v popolno denarno odvisnost od industrije. Se enkrat: Kmečki denar za kmeta!

Zadnji četrti, dne 11. julija, se je vršil v Mariboru občni zbor štajerske podružnice ljubljanske Zadrzne Zveze. Na njem je o tej nevarnosti, ki preti našemu kmetu od industrije potom bank, predaval od liberalcev toli osovraženi dr. Krek. V smislu njegovih izvajanj so se na predlog dr. Hohnjeca storili sklepi, ki pričajo našemu kmečkemu stanu, da ima v težkih časih svoje prijatelje edino-le pri katoliških strankah. Sklepi se glasijo:

1. Vlada je kot nadzorbvalna oblast nad akcijskimi (podjetniškimi) družbami sodgovorna za gospodarsko agitacijo, ki ž njo banke skušajo tudi kmečki denar skupljati za-se in izrabljati za špekulacijske namene.

2. Vlada, ki je z državnim vplivom pospeševala postanek in razvoj poljedelskega zadržništva, je dolžna, da ne ostane pri tem na pol poti in da ne pusti zadržništva v najvažnejši reči — v denarnem vprašanju — brez pomoči.

Zato zahtevamo:

a) Vlada mora strožje postopati pri dovoljevanju za ustanavljanje bank, zabraniti mora kvarno ustanavljanje bančnih podružnic, znatno jim mora omejiti pravico, sprejemati vloge.

b) Ustanoviti se mora državni kreditni zavod za zadržne zveze, ki se mora zadostno zalagati z denarjem iz državnih sredstev.

Razkosavanje kmetij.

Žalostno dejstvo je, da se število kmetij na Sp. Štajerskem manjša leto za leto. Na eni strani vedno večje zadolženje kmečkih posestev, na drugi pa veliko pomanjkanje delavskih moči privede kmeta do sklepa, da proda svojo posest mesarjem kmečkih posestev. Večkrat pa privedejo kmeta do prodaje tudi razni drugi razlogi. n. pr.: tožbe, nesreče in uime, družinske razmere, smrt ali kaj podobnega. Vendar v pretežni večini se prodajo posestva radi zadolženja in pomanjkanja delavskih moči.

Razkosavanje kmetij se vrši posebno v krajih blizu mest, železnic in tam, kjer je kmečko prebivalstvo revnejše. V teh krajih se nahajajo posebni špijoni-mesetarji, ki izrabijo sleherno priliko, da pripravijo kmeta do tega, da nasede na limanice razkosovalcem kmetij. Največjo vlogo igra pri tem gostilna ali šnopsarna. Kmet pride nevoljen tje, v jezi čez kako nesrečo ali izgubljenost pravdo, rubežen ali zaostalim delom, začne piti, pridružijo se mu mesetarji in ga pregovorijo, da proda kmetijo. Mešetarji plačujejo liter za litrom; kmet, če ni dovolj previden, se upijani, mešetar, računajoč na masten dobiček in nagrado, podpihuje kmetovo jezo, in tako se navadno sklene prodaja posestva, marsikaterokrat za skrajno nizko ceno.

Kupei-razkosovalci so navadno tako previdni, da dajo prodajalcu visoko aro, in če se ta premisti, mora isto potem podvojeno vrniti kupcu.

Dobiček, ki ga imajo mesarji kmečkih posestev, znaša navadno 50 do 100% in še čez. Znan mi je slučaj iz Slovenskih goric, da je dobil kupec za posestvo, za katero je dal 8000 kron, celo 17.000 kron, pa mu je še ostala živina in nekaj kmetijskega orodja. Nismo ljudje, katerim bi se mogla očitati zavist, ampak pravično to ni, da se na tak oduški način steka premoženje kmečkemu ljudstvu v malhe ljudskih izkoriščevalcev. Kako skrbno n. pr. davčna oblast zasleduje kakega večjega posestnika radi osebnodohodninskega davka, se nalagajo kazni itd., a nasprotno se le z veliko površnostjo postopa napram mesarjem kmečkih posestev, ki spravljajo tisočake in tisočake dobička v svoje žepce. Če ima finančna oblast ovaduho radi osebnodohodninskega davka, zakaj se ne potruži bolj skrbno, da bi si izvlekla od prekupčevalcev s kmetijami več dohodkov?

Glavni odbor štajerske kmetijske družbe je v seji razpravljaj tudi o zadevi proti razkosavanju posestev. Dva gospoda osrednjega odbora, med tema je bil tudi šentpeterski Lenko, sta hotela zadevo, menda iz prijaznosti do prekupcev, zavleči, a slovenski odbornik Robič in vladni zastopnik Negbauer sta odločno zahtevala, da se stvar kolikor mogoče hitro reši.

Sklenilo se je potem sledeče: 1. Namestništvu se priporoča, da se obrt barantanja s posestvi uvrsti med koncesionirane (oblastveno dovoljene) obrti. 2. Ti sti, ki so si pridobili dovoljenje, da tržijo s posestvi, morajo voditi knjigo o dohodkih in izdatkih natančno po predpisu in morajo dovoliti vpogled v njo politični in davčni oblasti. 3. Prosilci za to dovoljenje (koncesijo) morajo položiti varščine 5000 K, ki tvorijo nekako varnost v slučaju prisojenih kazni. 4. Dovoljenje podeljuje namestnijsa sporazumno s kmetijsko družbo. 5. Kazni za nedovoljeno (nekoncesionirano) trgovino s posestvi so odvisne od dobička, ki ga dobi trgovec s posestvi; vedno pa so naj večje, nego navedene v obrtnem zakonu, ker je treba, da vplivajo odstrašilno. Razen teh predlogov se sprejmeta še dva naslednja predloga: a) Drazbe posestev ali kmetijskih premišnin (inventarja) se ne smejo vršiti v gostilnah, niti se ne sme med drazbo, niti pred njo, razpolagati z alkoholnimi pijačami. b) Če kupi koncesioniran trgovec posestvo, si more dotična občina, v kateri leži ali celo posestvo ali njega pretežni del, izgovoriti predkupno pravico; ravno tako kaka gospodarska zadruga v dotičnem kraju; predkupna pravica se pa mora uveljaviti tekom 14 dni.

Dvanajsta ura je že, da se stopi tem barantančem odločno na prste. Posebno upoštevanja vredno bi bilo določilo, da se ne smejo drazbe vršiti v gostilnah in da se med drazbo ne sme piti alkoholnih pijač. Dobro znana stvar je namreč, da razkosovalci kmetij dajo na dan prodaje mnogo za pijačo. Kupci, če so vinjeni, ne gledajo na denar, slepo tirajo cene dražljajnih posestev na višek.

Povdariti pa tudi moramo, da je za naše ljudstvo velika narodna nesreča, če se kmetije kosajo. Mesarji kmečkih posestev so navadno hudi posilnimeci ali Nemci. Dobiček gre v obliki mnogih tisočakov v žepce narodnih nasprotnikov. Ti ljudje pa skušajo k nam spravljati tudi nemške kupce, ki se naselijo na poprej slovenskem posestvu. Naša želja je, da se torej razkosavanje kmetij kolikor mogoče omeji.

Politični ogled.

— Dne 12. julija: Položaj glede češko-nemških spravnih pogajanj se je včeraj in danes poslabšal, in skoro gotovo je, da se češki čeželniki zbor ne snide. kakor je že bilo določeno, tekom tekočega meseca. Nekateri listi zatrjujejo, da ni izključeno, da se končajo pogajanja v zadnjem trenutku brez uspeha. — Pruski princ Henrik bo obiskal sredi avgusta italijanskega kralja in kraljico v Rimu. — Na Portugalskem so izbruhnili nemiri. Pristaši kralja se s svojimi prostovoljci borijo posebno na severo-zahodni strani proti ljudovladnim četam. — Vstaške čete v Albaniji so zasledile več važnih cest in prelazov ter močno nagajajo Turkom.

— Dne 13. julija: Češko-nemški spravi pogovori se v Pragi zopet nadaljujejo. Cesarški namestnik grof Thun se zelo trudi, da bi se dosegla sprava med obema narodoma. — V francoskem državnem zboru se je sprejela nova volilna postava ali takozvani „proporčni“ volilni red. Po tem volilnem redu bo mogoče tudi manjšinskim strankam si priboriti poslanca. — Boji med pristaši ljudovlade in kralja na Portugalskem se nadaljujejo. — Albanske ustaške čete so si priborile nekaj zmag nad Turki.

— Dne 14. julija: Vsa avstrijska javnost z napetostjo pričakuje, kako se bodo kopčala češko-nemška sprava pogajanja. Splošno se razvdi, da so Čehi mnogo bolj popustljivi kot Nemci. Glavna preporna točka pogajanj je uradni jezik raznih oblasti. — Vstaja v Albaniji proti Turkom zavzema vedno večji krog. Vstaši sicer nimajo bogve kako izborna stališča, ker jim manjka pogosto živeža, streliva in denarja, a v njih je zavest, da se bore za svobodo domovine. Turkom pa dela največ preglavice punt vojakov in častnikov. Vstaši imajo tudi svojega glavnega voditelja,

ki se zove Iza Boljetinac. Pravijo, da je on zelo previden in nadarjen. Boljetinac je izdal na svoje čete povelje, da se naj ne dotaknejo otrok in starčkov; napadati se tudi ne smejo potniki. Konec povelja se glasi: Gre se za odločilno bitko o osvoboditvi Albanije. Bratje, borimo se zato pogumno in neustrašeno, vsi za enega, eden za vse.

— Dne 15. julija: Današnja spravna pogajanja na Češkem so se ugodno razvila. Upanje je, da se še ta teden doseže sporazum. — Liberalni Italijani, ki imajo v Trstu večino v občinskem zastopu, so dobili precej pod nos. Kakor sploh liberalci, kjer se dijo v občinskih odborih, ne znajo gospodariti, ampak kar na debelo zapravljajo denar davkoplačevalcev, tako so ti ljudje tudi v Trstu delali. Vlada je sedaj odločno nastopila proti njim in je zavrgla predložen občinski proračun. — V Čiri na Kitajskem so pobili domačini 100 Rusov.

— Dne 16. julija: Cesarja obiskujejo v Islu, kjer se nahaja na počitnicah, razni dostojanstveniki. Danes ga je obiskal saški princ Jurij. Cesar je popolnoma zdrav in krepak. — Češko-nemška pogajanja še danes niso privedla do uspeha. Nemci zahtevajo za nemški del dežele samo nemški uradni jezik, a hočejo imeti celo v češki Pragi, da bi imela nemščina v uradih isto veljavo s češčino. — Hrvatska vlada je razpustila občinski zastop v Varaždinu, župana pa je odstavila. Razpuščenih je še več drugih občinskih zastopov. Tako postopa Čuvaš s Hrvati.

Razne novice.

* Godovi prihodnjega tedna:

21. nedelja: 6. pobink. Dajilj; Olga.
22. ponedeljek: Marija Magdalena; Teofil.
23. torek: Apolnar, šk. uč.; Lib.
24. sredo: Kristina, d. m.; Roman.
25. četrtek: Jakob, ap.; Kristof, sp.
26. petek: Ana, mati Mar. D.; Val.
27. sobota: Pantaleon, m.; Natalija.

* **Osebnostna vest.** Na dunajskem vseučilišču je bil promoviran za doktorja bogoslovja g. Gregor Rožman, duhovnik krške škofije. Vse izpite je naredil z odličnim uspehom. Naše najskrenejše častitke!

* **Iz poštne službe.** Poštni aspirant Franc Drobac je izmenoval za poštnega oficijanta na Pragerskem.

* **Spremembe pri južni železnici.** Prestavljeni so: Franc Gornik, adjunkt na Raketu, kot postajenačelnik v Prestranek; Ivan Zapečnik, aspirant, iz Pragerskega na Zidan most; Gustav Marterer, začasni aspirant, iz Ernovža na Pragersko. Izstopil je iz službe Andrej Gosar, uradniški aspirant v Račah.

Evharistični shod na Dunaju. Iz naše škofije se je priglasilo, kakor izvedemo od škofijskega odbora, dosedaj že nad 700 udeležencev, čeprav še niso vse dekanije vposlale prigrasov. V upoštevanje opozori osrednji odbor na sledeče: 1. Skupna stanovanja bodo stala 1 K za osebo. Ker bo na razpolago samo opravljena postelja, naj vsakdo prinese seboj milo, brisačo, krtačo in glavnik. 2. Kdor hoče imeti zasebno sobo, jo dobi na ceni od 3 K naprej. 3. V ljudskih kuhinjah se bo dobil obed in večerja za 1 K brez pijače; ako bi bile ljudske kuhinje že preveč napolnjene, se bosta dobila obed in večerja v določenih gostilnah za 2 K. 4. Kdor namerava priti na Dunaj še-le v nedeljo, dne 15. februarja, naj pride zgodaj jutraj. 5. Tisti, ki so plačali samo 2 K za dnevno karto, morajo plačati še 1 K za znak, ker drugače se ne morejo udeležiti procesije. 6. Legitimacijske karte, ki jih sprejme vsak s pristopnico, mora vsakdo lastnoročno podpisati, veljavne so samo za osebe, ki je sprejela vstopnico. 7. Procesija se bo začela že ob 8. uri jutraj; sv. maša na javnem trgu je določena na 1/2 popoldne. Cesarja bo peljalo 8 belih konj; vozil se bo v procesiji tudi kardinal dr. Nagl s presv. Rešnjim Telesom.

* **Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje** priredi letos Krščansko-socialna zveza. Vlak gre iz Celja dne 5. avgusta jutraj in pride nazaj v Celje dne 6. avgusta popoldne.

Vozni red in cene so sledeče:

Iz Celja	ob 8. uri	predpold.	Cena: III. razred		II. razred	
			K 6-80	K 11-	K 11-	K 11-
Laskoga	8. " 14 min.	"	6-80	10-	10-	10-
Rimskih toplic	8. " 24 "	"	6-80	10-	10-	10-
Zidanega mosta	8. " 39 "	"	6-20	9-	9-	9-
Hrastnika	8. " 52 "	"	6-	8-50	8-50	8-50
Trbovelj	9. " 16 "	"	6-	8-50	8-50	8-50
V Otoče pride	11. " 48 "	"				

Nazaj se peljemo v torek, dne 6. avgusta. Vlak vozi nazaj iz postaje Lesce in bo sprejel romarje tudi na postaji Otoče. Iz Lesce gre vlak ob 1. uri 15 minut popoldne, iz Otoče pa ob 1. uri 30 minut popoldne, ter pride nazaj v Celje ob 5. uri popoldne, tako, da se romarji lahko takoj odpeljejo proti Brezicam, v Savinjsko dolino in proti Mariboru. Takih kart, s katerimi bi se dalo enkrat prestopiti in z drugim vlakom peljati nazaj, nam železnica, žal, ni dovolila. Za otroke nad 4 leta stare je treba plačati kakor za odrasle. Posebni lepaki se ne bodo izdali. Čl. gg. dušne pastirje uljudno prosimo, naj opozorijo blagohotno ljudi na to romanje, ter naj bodo tako dobri, da zberejo denar in kolikor mogoče skupno naročijo karte, ker nam s tem prihranijo mnogo stroškov. Svoje stroške nam s takoj odštejejo. Karte se pošiljajo le proti gotovemu plačilu. Vsak romar lahko obišče tudi Bled, ako hoče. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni treba zato nič doplačati. Karte je treba naročiti najpozneje do 29. julija, ker drugače ne moremo več naročiti potrebnih vozov. Denar se naj pošlje edino-le na naslov: Romarski odbor v

Mariboru, Koroška cesta 5. Dne 5. avgusta ne bode nikdo več dobil karte na postaji ali pa na vlaku. Kdor torej hoče romantičnami, naj si karto že poprej pravočasno naroči. Romarski odbor.

* **Zakon na Francoskem.** Nasprotniki vere, liberalci in socialni demokratje, se zaganjajo z vso silo v krščanski zakon. Po njihovem bodi zakon samo pogodba, ki se sklepa pred gosposko, kakor kravja kupčija pred notarjem. Ta pogodba pa se sme razdreti kakor vsaka druga. Zakon bodi ločljiv. Na Francoskem imajo tako postavbo že nekaj let sem. In kaj so nasledki te postavbe? Grozni: zakonov je vedno manj, ločitev vedno več, narobe svet. Življenje postaja razuzdanejšo in samopašnejšo kot kdaj poprej. Ker propada zakon, družina, propada tudi družba, država, kateri je družina podlaga. O tem govore strašne stvari številke. Leta 1911 je bilo med 104 francoskimi okraji jih samo 17, kjer jih je bilo rojenih več, nego jih je umrlo. In ti okraji so oni, kjer verska misel še živi, to je zlasti Bretanija na zahodnem Francoskem. Na 400 ljudi je prišel leta 1911 en zakon. Ločilo se je nad 13.000 zakonov. Po vsem Francoskem je umrlo 34 tisoč 869 ljudi več, kakor jih je bilo rojenih. Tako grozno nazaduje prebivalstvo, dočim povsod drugod napreduje. To so sadovi gonje proti veri in krščanskiemu zakonu, propad družine, naroda in države. Kdor se torej bori za svetost zakona, za krščanski zakon in napoveduje v tem oziru boj brezverstvu, se bori za narod in državo.

* **200 novih naročnikov** je pridobil v 14 dneh ob priliki svoje 25letnice naš kranjski tovariš „Domoljub“, in oglašajo se še vedno novi naročniki. Posnemajmo brate Kranjce v delu za razširjanje „Slov. Gospodarja“.

* **Dijakom na počitnicah!** Nek katoliški dijak v Nemčiji je lansko leto ob počitnicah za katoliški porenški list pridobil 422 novih plačujočih naročnikov; dal je povod za ustanovitev 4 izobraževalnih društev, 8 knjižnic in 17 mladinskih organizacij. Predaval je v društvih 26krat. Slovensko-katoliško-narodni dijaki izrabite svoje počitnice na sličen način. Bodi širitelji „Slov. Gospodarja“ in apostoli naše misli!

* **Moč časopisja.** „Časniki kar preplavljajo ves kulturni svet. Bero jih učenjaki, uradniki, obrtniki, kmetje in delavci. Naloga časnikov pa ni samo ta, da prinašajo novice iz domačih in tujih krajev. Časopisje se je polastilo vseh strok in panog na znanstvenem, leposlovnem, političnem, socialnem in gospodarskem polju, ki ga obdeluje človeški duh. Časopisi širijo pok in izobrazbo za vse stanovse, delajo javno mnenje, odstavljajo tudi ministre in povzročajo večkrat pravo sovraštvo med narodi in državami in posredno tudi vojske. Smemo torej reči, da časniki vladajo svet.“ — Te besede, ki jih je pisal dr. Ig. Žitnik, deželni in državni poslanec v Čanku: Časopisje je velesila v slavnostni številki „Domoljuba“, zapomnimo si tudi mi in delujmo za razširjanje „Slovenskega Gospodarja“ na Stajerskem!

* **Moč naše stranke** se kaže vedno bolj in bolj. Da zmagujemo, to nam priznavajo nehote celo najzagrizenjši nasprotniki. V Doljem Logatcu na Kranjskem so pri občinskih volitvah zopet zmagali pristasi S. L. S. Liberalci je le eden zlezal v občinski odbor. Le povsod proč z njimi!

* **Kako Slovenke** v Nemčiji razširjajo „Slovenskega Gospodarja“? Iz Ober-Marxloh v Porenju v Nemčiji nam pošilja vrla rojakinja naslednje pismo: „Povodom „Domoljubove“ 25letnice sem Vam nabrala 3 nove naročnike (za „Domoljuba“ pa 10). Rača bi tu di Slov. Gospodarju“ jih še več pridobila, pa je največ Kranjcev tukaj, a malo Stajercev. Drugi mesec hočem iti še v druge slovenske naselbine, da razširim krog Vaših zvestih prijateljev. Prisrčne pozdrave rojakom v domovini! — Marija Orehovec.“ — Slovenske mladenke, posnemajte svojo rojakinjo v Nemčiji!

* **Liberalci** in socialni demokrat — brata. Ti ljudje, ki skušajo s časopisjem farbat naše dobro slovensko ljudstvo, ki odrekajo krščanstvu pravico, se pokazati v javnosti, v šolah in uradih, ljudje, ki blatio skupno po shodih in listih katoliških duhovnikov, resnice sv. vere in svetost zakona teptajo v blato, ljudje, ki se ob volitvah delajo pred volilci silovito po božne, se objemajo tudi v času, ko nimamo volitev. Kakor je naznanil zadnji „Narodni List“, je priredila neka „Zveza narodnih društev“ v celjski Citalnici javno predavanje o Askercu. Predaval je celjskim velikim „narodnjakom“ in „rodoljubom“ vodja jugoslovanske socialne demokracije, Etbin Kristan iz Ljubljane. „Narodni List“, ki hoče veljati mnogokrat za silovito katoliškega, je „z ozirom na zanimiv predmet“, vabil k obilni udeležbi celjsko razumništvo. „Narodni List“, povej vendar odkritosrčno svojim bralcem, da pišeš in piškaš na protikrščansko struno. Ne farbaj, če tvoji očette ljubijo odkritosrčnost!

* **Cedna stranka.** Na obnem zboru kranjske liberalne stranke dne 7. julija so voditelji javno izpovedali, da bodo iskali za prihodnje volitve zvez z Nemci in s socialnimi demokrati. Tako bo vsa slaba roba skupaj. Smešno je le, da se liberalni stranki na Kranjskem in na Stajerskem še vedno imenujeta narodno-napredni, ko pa o narodnosti ni več duha ne sluha.

* **Liberalci** — potrebni. Vse je za nekaj na svetu, in tako je voditelj slovenskega naroda, dr. Susteršič, na nedeljskem shodu v Mostah zborovalcem povedal, da so nam tudi liberalci potrebni. Priporočeval je: Nekoč mi je rekel voditelj liberalne stranke: „Naša stranka naj preneha, saj tako ni nič vredna.“ Od-

govoril sem mu: „Za božjo voljo nikar; mi jo rabimo; kdo bo pa naše ljudi skupaj držal?“ (Veselosť.)

* **Z dolgim nosom.** Tržaško namestništvo ni odobrilo proračuna mestnega zastopstva v Trstu. Ker je sestavljen proračun zapravljivo in potratno. Mesto Trst je bogato in je imelo vedno dovolj denarja za iredentarije, njihova društva in prireditve. Sedaj pa je namestništvo poseglo vmes in italijanskim liberalnim brezvestnejšem poskrbelo pred celo javnostjo za dolg nos. Tako bi moralo postopati tudi Stajersko namestništvo proti nekaterim nemškim občinam, ki zalagajo z občinskimi denarjem vsenemška društva.

* **Ministri** na Slovenskem. Minister za javna dela, Čeh dr. Trnka, bo prebil svoje letošnje počitnice na Bledu. Tjakaj pride tudi na počitnice bivši ministrski predsednik in sedanjí nižjeavstrijski ces. namestnik baron Bienenrth. V Rogaski Slatini pa se je nastanil justični minister dr. Hechenburger. Naravno lepi in zdravi kraji naše slovenske zemlje vabijo tudi visoke kroge k sebi. Krasna je naša domovina, lepše ni v okrogu zemlje, mila, ljuba je tako, da jo zlati zor objemlje, da smehlja se ji nebo. — Časniki poročajo, da je v torek, dne 16. julija, došel na Bled za dalje časa tudi poljski minister-krajan Ladislav Dlugosz.

* **Najnovejša stavka.** Kaj takega pa še ni bilo, da bi gostilničarji strajkali. Iz Prage prihaja novica, da so vse gostilničarske zadruge, češke in nemške, sklenile, da vprižore na dan, ko bo sklican deželni zbor, stavko, ter bodo ta dan zaprte vse gostilne. To pa radi tega, ker namerava deželni zbor obnoviti davke na pivo.

* **K mladini!** Radost in ponos nas navdaja, kadar pomislimo, kako lepo napreduje in se razvija po Slovenskem Stajerski mladinska organizacija. Dne 11. avgusta bo en del te organizacije, slovenski Orel, pokazal svojo moč v St. Juriju ob juž. žel. Vsi kraji se pripravljajo, da pogledajo ta dan v kolikor mogoče obilnem številu za svojimi najčvrstejšimi mladeniči. St. Jurij pa bo storil vse, da sijajo sprejme naše uniformirane bojevnike in vse mnogoštevilno slovensko občinstvo. Pač bo zagnal sovražnik hrum, a kaj nam srd sovraga! Razum naš, bratje, in pogum, sovraže vse premaga. Dne 11. julija pohiti ves slovenski Stajerski k svoji mladini v St. Jurij!

Dovoljenje za plakatiranje vabil za Sloveško-voslavnost v St. Juriju ob južni železnici smo mi preskrbeli. Ni tedaj treba nikomur prositi še za kakšno nadaljno dovoljenje.

* **Katoliško dijaštvo.** Slovenski in hrvaški katoliški dijaki imajo dne 1., 2., 3. in 4. avgusta v Ljubljani sestanek, na katerem bodo slavili 10letnico svojega graškega društva Zarje in se posvetovali o svoji nadaljni vzgoji. Kakor se čuje, se bo ob tej priliki zbralo v Ljubljani okoli 1000 slovenskih in hrvaških katoliških dijakov, znamenje, kako katoliška misel in organizacija napreduje tudi med učečo se mladino. Veselje mora navdajati vsakega našega somišljenika, ki ob takih dogodkih spoznava, da gremo na celi črti neprenehoma naprej.

Desetletnica „Zarje.“ Vsi oni, ki se mislijo udeležiti dijaškega sestanka ob desetletnici „Zarje“ dne 1., 2. in 3. avgusta v Ljubljani naj se nemudoma javijo do dne 25. t. m. Vsa pisma in naznanila je treba javiti na naslov: Dove Masič, jurist, Ljubljana, Vrhovčeva ulica 11. Na poznejše prijave se ne bo oziralo.

Slovenci, ki pridete v Gradec, pozor! Znano slovensko gostilno pri „Andreju Hoferju“, Gradec, Prokopigasse 12, je prevzel zavezen Slovenec, gospod Ivan Černec iz Slovenskih gor. Pomnimo, da je to edina slovenska gostilna v graškem mestu in da je naša sveta dolžnost, podpirati svoje rojake v tujini, osobito v tako nemškem mestu, kakor je Gradec. Ali naj se rede tuji ob naših žuljih? Dajmo zaslužka domačemu slovenskemu gostilničarju! Pri „Andreju Hoferju“ se dobi vedno prijetno slovensko družbo in dobro postrežbo. Sloveni in Slovenke, pokažimo svojo zaveznost!

* **Slovensko dekle** je knjižica, ki je spisala agilna Pepica Senica. Obsega lepe in nežne nauke za dekleta. Zatorej, slovenska dekleta, sežite po njej. Stane pa knjižica s poštnino vred 35 vin. 10 komadov stane s poštnino vred 3 K 20 vin. Dobiva se v Ciri-lovi tiskarni v Mariboru.

* **Slovenskim mladeničem**, ki bodo poklicani v vojaško službo, toplo priporočamo lepo knjižico Kršča n s k i v o j a k, katero je spisal c. in kr. vojaški duhovnik Valentin Rozman. Tam najdejo mladeniči krasne nauke o vojaškem poklicu, o prisegi, o pomenu zastave, o ljubezni do domovine in izpolnjevanju dolžnosti itd. Knjiga jih opozarja tudi na velikanse nevarnosti, ki jim pretijo pri vojakihi, da se jih bodo vedeli pravočasno varovati in tako rešiti svojo čast in srečo. Mladeniči, sežite po tej knjigi in berite jo zopet in zopet. Stariši, ako vam je za srečo vaših sinov, ki so pri vojakihi, ali bodo kmalu morali iti k vojakom, kupite jim to knjižico za spomin, da jih spremlja v vojaškem poklicu. Knjiga se naroča v tiskarni sv. Cirila v Mariboru in stane nevezana 80 vin., v platno vezana pa 1 K 10 vin. Po pošti 10 vin. več.

* **Naše gospodarsko** in zadržno delo. Stajerski oddelek Zadružne Zveze v Mariboru je imel dne 11. julija v Mariboru svoj občni zbor, katerega je vodil predsednik dr. Hohnjec. Došlo je častno število odličnih mož na to zborovanje. Kot zastopnik osrednje Z. Z. je bil navzoč njen predsednik dr. Krek, ki je pozdravil iskreno zborovalce imenom osrednjega vodstva in omenil, da je v Zadružni Zvezi združenih 700 zadrug. Nadrevizor Pušenjak je poročal o delovanju Sta-